Hukuk Bölümü 2012/48 E. , 2012/78 K.

- **2247 SAYILI YASADA ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN, AYNI YASANIN 27. MADDESI UYARINCA REDDİ GEREKTİĞİ HK.**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27

"İçtihat Metni"

Davacılar : Ş.Ş., L.Ş.

Vekili :Av. G.A.

Davalılar : (İdari Yargıda) Manisa Valiliği Tarım İl Müdürlüğü

(Adli Yargıda) 1-Hazineye izafeten Salihli Mal Müdürlüğü

2-Pazarköy Tüzel Kişiliğine izafeten Köy Muhtarlığı

O L A Y : 1-Davacılar vekili, müvekkillerinin maliki olduğu Manisa ili, Salihli ilçesi, Pazar Köyünde bulunan 1618 parsel sayılı taşınmaz lehine mera vasıflı 1617 parsel sayılı taşınmazdan geçit hakkı verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Manisa Mera Komisyonunun 27.6.2008 gün ve 458 sayılı kararının iptali istemiyle, Manisa Valiliği Tarım İl Müdürlüğü'ne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

MANİSA İDARE MAHKEMESİ: 30.7.2008 gün ve E: 2008/1440, K:2008/1638 sayı ile, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 2-d bendinde, dilekçelerin idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı yönüyle inceleneceği belirtilmiş; 15/1-b maddesinde de, 14/2-d maddesine aykırılığın tespiti halinde davanın reddedileceği kuralına yer verilmiş olduğu; öte yandan; 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 747. maddesinde, genel yola çıkmak için yeterli geçidi bulunmayan taşınmaz malikinin karşılığını tam ödemek kaydıyla komşularının kendisine uygun bir yeri yol olarak bırakmalarını mahkemeden talep edebileceği; mahkeme bu talep doğrultusunda karar verirse yolun yerinin haritaya bağlanacağı ve kararın kesinleşmesinden sonra tapu sicilinin irtifak hakları sütununda gerekli tescilin yapılacağının belirtilmiş bulunduğu; dosyanın incelenmesinden, davacıların 19.6.2008 tarihli dilekçeyle taşınmaz lehine geçit hakkı tesisi için idareye başvurdukları; 27.6.2008 tarihli, 458 sayılı mera komisyonu kararıyla meralarda geçit hakkı verilmesi konusunda 4342 sayılı Mera Kanunu'nda hüküm bulunmadığından istemin reddedildiğinin anlaşıldığı; yukarıda alıntısı yapılan madde hükmüne göre, geçit hakkı niteliğindeki irtifak hakkı talebi reddedilen davacıların, bundan sonra izleyecekleri yol adli yargı yerinde inşai sonuç doğuracak tescil davası olup, istemi reddeden mera komisyonu kararı bu kapsamda idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi gerekli bir işlem sayılamayacağından, uyuşmazlığın esasını incelenme olanağının bulunmadığı gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı Kanun'un 15/1-b maddesi uyarınca reddine karar vermiş; kararın temyizen incelenerek bozulması istemiyle davacılar vekilinin yaptığı başvuru, Danıştay 8. Dairesi'nin 02.07.2010 gün ve E: 2008/9417, K:2010/3957 sayılı kararıyla reddedilerek karar onanmış, karar düzeltme istemi de aynı Daire'nin 6.12.2010 gün ve E:2010/7928, K:2010/6469 sayılı kararıyla reddedilmiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

2-Davacılar vekili bu defa, 1618 parselin etrafında, 464 ve 1617 parsellerin bulunduğunu, her iki parselin de mera vasfıyla kayıtlı olduğunu, ancak 1618 parselin genel yol ile bağlantısının bu meralardan açılacak geçit ile sağlanabileceğini, alternatifli iki adet 1618 parseli ana yola bağlı kılacak geçidi gösteren pafta/proje örneğinin de hazırlandığını ifade ederek, sonuç itibariyle; Salihli İlçesi Pazarköy 1618 parsele, 464 veya 1617 parselden geçit hakkı verilmesine karar verilmesi istemiyle 1-Hazineye izafeten Salihli Mal Müdürlüğü, 2-Pazarköy Tüzel Kişiliğine izafeten, Pazarköy Köy Muhtarlığı'na karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

SALİHLİ 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 05.05.2011 gün ve E:2011/34, K:2011/316 sayı ile, davanın, geçit hakkı davası olduğunu, Mahkemelerinde yapılan yargılama neticesinde; Davacıların kendilerine ait olan Salihli ilçesi Pazarköy köyü 1618 parsel sayılı taşınmazlarına geçmek için yol hakkı verilmesini talep ettikleri, davaya konu 1618 parselin etrafının 1617 parsel sayılı mera vasfıyla kayıtlı taşınmaz bulunduğu, davacının Manisa İdare Mahkemesi'nin 2008/1440 Esas ve 1638 Karar sayılı ilamına konu açmış olduğu geçit hakkı tesisine ilişkin davada, irtifa tesisi niteliğindeki davanın adli mercide görüleceği, bu anlamda davacının 19.06.2008 tarihli dilekçe ile, il Mera Komisyonu'na başvurusunun ve bu başvurusunun ret kararının kesin ve yürütülmesi gerekli bir idari işlem olmadığı ve uyuşmazlığın esasını çözmeyeceği gerekçesi ile davanın reddine karar verildiği, Danıştay 8. Daire Başkanlığı'nın 06.12.2010 tarih ve 2010/6469 karar sayılı ilamı ile, İlk Derece Mahkemesi kararının onaylandığı, bu cihetle mahkemelerine açılan geçit hakkı davasında, davacı talebi, dosya arasına alınan kayıt ve belgeler ile birlikte değerlendirildiğinde, davacıya ait taşınmazın bir bütün halinde etrafının 1617 parsel sayılı mera vasıflı taşınmaz ile çevrili olup, kuzeybatı kısmının zeminde yol olarak görülen ancak fiilen kullanılmayan alana tekabül ettiği, meraların mülkiyetinin kamuya ait olup, intifa hakkının bir ya da birden çok köyün ortak yararına tahsis edildiği, tapuya tescilinin mümkün olmayıp, özel siciline yazıldığı, meraların kullanımının 4342 Sayılı Yasada açıkça belirtildiği, bu kapsamda meraların kısmen bu vasfı değiştirilerek yol olarak tapuya tescilinin mümkün bulunmadığı, nitekim Yargıtay 14. Hukuk Dairesi Başkanlığı'nın 27.01.2010 tarih ve 2010/652 karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere mera vasıflı taşınmazlar üzerine geçit hakkının kurulamayacağının belirlendiği dikkate alınarak, mer'a vasfıyla kayıtlı taşınmazların vasıflarının değiştirilemeyeceği ve ayrıca ormanlar ve bunun gibi kamu malları ile devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerin özel mülkiyete konu teşkil edilemeyeceği, buna göre dava konusu taşınmaza komşu mer'a vasfındaki taşınmazlardan geçit hakkı tanınamayacağının anlaşıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş; davacılar vekilinin temyiz istemi Yargıtay 14.Hukuk Dairesi'nin 14.10.2011 gün ve E:2011/8752, K:2011/12045 sayılı kararıyla reddedilerek karar onanmış, karar düzeltme yoluna gidilmemiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

3-Davacılar vekili, 7.12.2011 tarihli dilekçe ile; "Manisa İdare Mahkemesi ile Salihli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi arasındaki olumsuz uyuşmazlığın giderilmesi" istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Nurdane TOPUZ, Mehmet Ali DURAN, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 09.04.2012 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, anılan Yasa'nın 27. maddesi uyarınca reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev ve yetkileri, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 158. maddesi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde açıkça gösterilmiş ve adli, idari ve askeri yargı

mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili kılınmıştır.

2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre; olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararın kesin veya kesinleşmiş olması gerekmekte; bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, hukuk uyuşmazlıklarında ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilmektedir. Aynı Yasa'nın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Olayda; idari yargı yerinde, davacıların malik oldukları taşınmaz lehine mera vasıflı taşınmazdan geçit hakkı verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Manisa Mera Komisyonunun kararının iptali istemiyle, Manisa Valiliği Tarım İl Müdürlüğü'ne karşı açılan davada, Mahkeme'ce "geçit hakkı niteliğindeki irtifak hakkı talebi reddedilen davacıların, bundan sonra izleyecekleri yol adli yargı yerinde inşai sonuç doğuracak tescil davası olup, istemi reddeden mera komisyonu kararı bu kapsamda idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi gerekli bir işlem sayılamayacağından, uyuşmazlığın esası incelenme olanağının bulunmadığı gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı Kanun'un 15/1-b maddesi uyarınca reddine" karar verildiği, bu kararda davacıların izleyecekleri yönteme işaret edilmekle birlikte, anılan kararın "görevsizlik kararı" olmadığı; bu karar üzerine davacılar vekili tarafından adli yargı yerinde, söz konusu parsele, mera niteliğindeki parsellerden geçit hakkı verilmesine karar verilmesi istemiyle 1-Hazineye izafeten Salihli Mal Müdürlüğü, 2-Pazarköy Tüzel Kişiliğine izafeten, Pazarköy Köy Muhtarlığı'na karşı açılan davada ise Mahkeme'ce, işin esası incelenerek, dava konusu taşınmaza komşu mer'a vasfındaki taşınmazlardan geçit hakkı tanınamayacağı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği anlaşıldığından, ortada 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde, tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada en az iki yargı merciince kendilerini görevsiz görerek verilmiş ve kesinleşmiş görevsizlik kararları bulunmamaktadır.

Öte yandan, 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesinde yer alan olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma için adli, idari ve askeri yargı mercilerinden birinde açılmış olan bir davanın görülmesi sırasında yapılan görev itirazının reddi üzerine, ilgili Başsavcı tarafından, görevli bulunduğu kendi yargı düzeninin görev alanına vaki müdahalenin önlenebilmesini sağlamak için konunun Uyuşmazlık Mahkemesi'ne götürülmesi suretiyle davanın henüz başlangıç safhasında iken görev sorununun çözüme kavuşturulmasına ilişkin bir durum bulunmadığı gibi; 17. maddesinde öngörülen olumlu görev uyuşmazlığının doğabilmesi için, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada en az iki yargı merciince kendilerini görevli sayan kararlar verilmesi; 19. maddeye göre yargı mercilerince Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulabilmesi için de, daha önce diğer yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine aynı davada kendisinin de görevsiz bulunduğu ve görevsizlik kararı veren yargı merciinin görevli olduğu kanısına varılması; 20. madde uyarınca görev uyuşmazlığı çıkarılmasında, temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme tarafından Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekmekte olup, dosya kapsamında anılan maddelerde düzenlenen görev uyuşmazlığı türlerinden biri de oluşmamıştır. Ayrıca, Yasa'nın 24.maddesinde, 1. maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde varlığı kabul edilen hüküm uyuşmazlığının gerçekleştiğinden söz etmek de mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, Davacılar vekilinin 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan "Manisa İdare Mahkemesi ile Salihli 2. Asliye Hukuk Mahkemesi arasındaki olumsuz uyuşmazlığın giderilmesi" istemiyle yaptığı başvurunun, anılan Yasa'nın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 09.04.2012 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.